

Organizacije upozoravaju na izmene zakona o planiranju i izgradnji koje izazivaju sumnje

Šuma izgorela u požaru zadržava namenu, osim ako...

Zakon predviđa mogućnost prenamene zemljišta za izgradnju projekata od javnog interesa

BEOGRAD // Narodna Skupština Republike Srbije usvojila je poslednjeg dana avgusta izmene Zakona o planiranju i izgradnji, u objedinjenoj proceduri po čak 59 tačaka dnevnog reda i bez prethodno sprovedene javne rasprave, saopštili su zajednički organizacije Transparentnost Srbija i RERI.

Između ostalog, usvojenim izmenama predviđena je i izmena člana 88. postojećeg zakona, kojom se propisuje da šumsko zemljište na kojem je šuma oštećena ili uništena požarom zadržava namenu određenu planskim dokumentom, koju je imalo pre nastanka požara.

„Međutim, već u sledećem stavu istog člana propisan je izuzetak od ovog pravila, koji predviđa da je promena namene moguća u slučaju da je to neophodno radi realizacije projekta za koji je, u skladu sa zakonom, utvrđen javni interes, odnosno radi izgradnje objekata javne infrastrukture. Ne samo da Ministarstvo o ovim izmenama Zakona nije organizovalo javnu raspravu, već odredbe o korišćenju šumskog zemljišta nisu postojale ni u originalnom predlogu Vlade Srbije koji je dostavljen skupštini 7. avgusta 2026. godine. Tek posredno se može zaključiti da su citirane izmene u finalnu verziju izmena zakona uvrštene tako što je skupštinski Odbor za prostorno planiranje, saobraćaj, infrastrukturu i telekomunikacije predložio amandman na sednici održanoj 26. avgusta 2026. godine, sa kojim se, na

istoj sednici, saglasila i resorna ministarka Ministarstva građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture, Aleksandra Sofronijević, i koji je jednoglasno usvojilo 12 prisutnih članova Odbora“, navodi se u saopštenju ovih organizacija.

Oni ističu da na sajtu Narodne skupštine nisu bili dostupni tekst amandmana, njegovo obrazloženje, kao ni bilo koja informacija o tome zbog čega se ove izmene nisu našle u originalnom tekstu predloženih izmena Zakona, koji je za predmet imao druga pitanja u vezi sa kapitalnim projektima (solarne elektrane, upravljanje otpadom i slično).

„Sve ovo se odvijalo tokom stravičnih i nezabeleženih požara koji su zahvatili najveću peščaru u Evropi - Deliblatsku peščaru, koja je neprocenjivi rezervoar biološke raznovrsnosti i koja predstavlja zaštićeno područje od izuzetnog (I kategorija) i nacionalnog značaja i specijalni rezervat prirode. Netransparentnost postupanja vlasti prilikom ovih zakonskih izmena, umesto da umiri uznemirenu i zabrinutu javnost, otvara prostor za nove sumnje u pogledu dalje sudbine zemljišta koje je bilo zahvaćeno požarom“, ukazuju Transparentnost Srbija i RERI.

Naime, kada su se tokom požara u javnom diskursu pojavile tvrdnje da bi požar mogao da bude iskorišćen kako bi se izašlo u susret potrebama potencijalnih investitora, to su demantovale resorne ministarke zaštitite životne sredine Sara Pavkov i

energetike Dubravka Đedović Handanović. Usvojeni amandman naizgled štiti izgorelo šumsko zemljište (u Deliblatskoj peščari ili bilo gde drugde) od promene namene.

Međutim, ukazuju oni, on istovremeno značajno olakšava sprovođenje postupka u kojem bi šumsko zemljište postalo građevinsko za veoma širok krug projekata koje može da odobri Komisija Vlade Srbije.

„Štaviše, ne postoji prepreka ni da se predlog za realizaciju takvih projekata pojavi tek nakon katastrofalnog požara“, navodi se u saopštenju.

„Imajući u vidu netransparentnost ovih zakonskih izmena, nedostupnost obrazloženja, uznemirenost javnosti, neophodno je otvoriti novi postupak u kojem bi se sagledali i otklonili svi rizici. Za početak, Ministarstvo građevinarstva i narodni poslanici koji su glasali za ovaj predlog morali bi da javnosti pruže argumentovano obrazloženje za svoju odluku, uključujući i detaljno objašnjenje procedure koja bi morala da bude sprovedena za prenamenu šumskog zemljišta u slučaju da je šuma očuvana i da je izgorela. Do predstavljanja uverljivog obrazloženja i organizovanja javnih konsultacija u okviru kojeg bi bili sagledani motivi, posledice i rizici ovih zakonskih izmena, Narodna skupština bi trebalo da u hitnom postupku usvoji dopune koje bi odložile primenu novih zakonskih rešenja“, zaključuju TS i RERI.

E. D.